

OBOJĘTNY (20) *ai*

Oba o jasne.

sg m N obojętny (5). ◇ *G* obojętn(e)go (1). ◇ *A* obojętny (2). ◇ *I* obojętnym (2). ◇ *f N* obojętną (2). ◇ *n G* obojętného (3); -ého (1), -(e)go (2). ◇ *L* obojętnym (1). ◇ *pl N m pers* obojętni (1). ◇ *I n* obojętnymi (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Dwustronnie ostry, obosieczny; bis acutus, versatilis Vulg; ex utraque parte acutus PolAnt; ambiguus, anceps Cn* (4) :

Wyrażenie: »(jako) miecz obojętny« = (*quasi*) *romphaea bis acuta Vulg; romphaea ex utraque parte acuta PolAnt* [szyk 3:1] (4): Zęby Lwie fą zęby grzechow/ ktoremi zábijáią duŕze ludzkie: Iáko miecz oboiętny wŕfelki grzech/ á iego ránie nie máłz vzdrowienia. *Leop Eccli* 21/4; *BibRadz Apoc* 2/12; we drzewiách onego Ráiu był poŕtánowion Cherubin/ trzymáiący ogniŕty y oboiętny miecz [*flammeum gladium atque versatilem Vulg Gen* 3/24] *KuczbKat* 375; *CzechEp* 131; [*Leop Gen* 3/24 (*Linde*)].

2. *Posługujący się obiema rękami* (2) : Czemu nie ktozei [!] ludzie bywaią oboiętni to iest tak iedną ręką robią iako y drugą. *GlabGad* D4, D4.

3. *Dwulicowy, obłudny, zmienny; sophisticus, vafer Męcz; versipellis Vulg* (5) : *Mącz* 402c, 473b; Abo iefli [*prokurator*] plázá idźie, chcąc obu ftron łáłkę łobie zyskác, oboiętnym lie pokázuie. *SarnStat* 1279.

Zwrot: [»stać się obojętnym« : *WYPędzili tedy Czárći Fárelá Czártá/ áz pod Obloki/ gdzie fię ŕtal oboiętnym/ dzierzy y z czárty/ y z ludźmi PostępekPrCzart* 9.]

Wyrażenie: »obojętny w obyczajach« (1): Włofi barzo kędzierzawe á wŕtoczone iako wełna barankowa, znamio(nuią) człowieka tępego rozumu/ proŕtego wŕzakoż oboiętne^{so} w obyczáioch y w towarzyŕtwie, á tak nie wiernego. *GlabGad* M7v.

Szereg: »odmienny abo obojętny« (1): człowiek odmienny ábo oboiętny/ nieprawdę mawia [*profert mendacia versipellis*]. *Leop Prov* 14/25.

4. *Wątpliwy, niepewny; niejasny, dwuznaczny, zagadkowy; zmienny* (9) : *Sophistice vel Sophistria*, Tákowa chytra á obojętna nauká/ wykręcenie. *Mącz* 402c, 402c.

Wyrażenia: »słowa obojętne« (4): á mowię/ żeby fłowy oboiętnymi mácał iey [*biálogłowy*] woley/ tho dla tego/ iż gdzieby tho niewdzięcznie przyięłá/ mógł ono wywrocíc/ á pokázác/ że ku iney/ á nie kthey rzeczy mowił/ ábo piŕał *GórnDworz* Cc3v, Cc3v, Dd3v; A naprzod o tych/ ktorzy pod pokrywą Práwá/ łzczęŕŕcia/ kontráktu/ fłowá oboiętnego/ wykłádu wyŕzpoconego [...] łzkodę czynią y zdradzáią. *KlonWor* 64.

»serce obojętne« (1): Máłé złé nie náfyći fercá okrutného. Iuż powiędz/ coŕ w tym fercu oboiętnym fkrzyłá *GórnTroas* 61.

»obojętnie ŕzczęŕŕcie« (1): vbaczę dźiwné ŕpráwy oné/ Oboiętného łzczęŕŕcia ŕliŕkié progi/ Nieprzeŕkoczoné pełné ŕtráchu trwogi. *GosłCast* 69.

Szereg: »trudny a obojętny« (1): A yednáł ye [*Żydy*] w tym dobrze opátrzył/ gđzyeby fye co trudnego á obojętnego/ o czymby piŕmá nyemyeli/ álbo z piŕmá fye ŕpráwić nye mogli/ przytráfiło/ vkazał im gđzyeby tego ŕfukác myeli. *KromRozm II* sv.

Synonimy: 1. *wyr.:* »miecz obosieczny«, »miecz obostry«; 2. *oborący, oboręczny;* 3. *chytry, odmienny, wykrętny;* 4. *chytry.*

Cf OBJĘTNY